

IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH ZA 2020. GODINU

Sarajevo, mart 2021. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA	3
1. UVOD.....	4
1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH	5
1.2. RAD ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19	6
1.3. ODNOSI S PARLAMENTARNOM KOMISIJOM ODGOVORNOM ZA REVIZIJU	7
1.4. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU	8
2. FINANSIJSKA REVIZIJA	9
2.1. OBAVLJANJE FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2019. GODINU	11
2.1.1. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BIH	17
2.1.2. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA.....	20
2.1.3. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA.....	22
2.1.4. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU JAVNIH PREDUZEĆA	25
2.2. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2020. GODINU.....	27
3. REVIZIJA UČINKA	32
3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2020. GODINI.....	33
3.1.1. REVIZIJE UČINKA – NOVE TEME	33
3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA.....	35
3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA	36
4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM	36
5. OSTALE AKTIVNOSTI.....	37
5.1. FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO	37
5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI.....	40
5.3. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE.....	41
6. SARADNJA I KOMUNIKACIJE.....	42
6.1. STRATEŠKE AKTIVNOSTI	44
7. KOORDINACIONI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU	47

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Kada je Ured objavio Plan i program rada za 2020. godinu, nije se moglo naslutiti šta će nas dočekati u narednih nekoliko mjeseci. Plan je bio ambiciozan, od rekordnih 90 finansijskih revizija, od kojih se 38 obavljalo prvi put, do organizovanja seminara Evropske organizacije regionalnih revizorskih institucija u Sarajevu i obilježavanja 20. godina rada Ureda. Po svemu sudeći, 2020. je trebala biti godina sa brojnim aktivnostima, koje su za cilj imale jačanje uloge ove vrhovne revizorske institucije.

Uvažavajući otežane uslove rada koji su nas pratili od marta pa sve do kraja godine, nastojali smo ostati primjer uzorne institucije. Prilagođavanjem subjektima revizije, timskim radom i predanosti rezultatima izvršili smo 89 finansijskih revizija za 2019. godinu i pet revizija učinka.

Sve izvještaje dostavili smo subjektima za reviziju i objavili na internet-stranici, i putem saopćenja pravovremeno upoznali javnost o rezultatima revizije. Izvještaje o reviziji u kojima su utvrđena značajna kršenja zakona poslali smo nadležnim institucijama i organima za provođenje zakona.

U drugoj polovini godine imenovana je Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju, što je posebno značajno za rad Ureda. Vjerujem da će nakon održanih rasprava sa subjektima revizije i građani osjetiti pomake u javnoj odgovornosti. Ured za reviziju će svakako biti otvoren za saradnju kako bi se osigurao parlamentarni nadzor i implementacija preporuka, što je značajno za daljnji rad i rezultate revizije.

U četvrtom kvartalu donesen je plan revizije za 2020/2021. godinu, kojim je predviđeno obavljanje 102 finansijske revizije i pet revizija učinka. Posebnu pažnju dali smo subjektima koji su upravljali značajnim sredstvima i programima za ublažavanje negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19.

Bez obzira na situaciju izazvanu pandemijom, zahvaljujući posvećenosti svakog zaposlenika i zaposlenice, kao i saradnji sa institucijama, Ured za reviziju nastavio je raditi i ostvarivati dobre rezultate, što je i medijski bilo jako dobro praćeno.

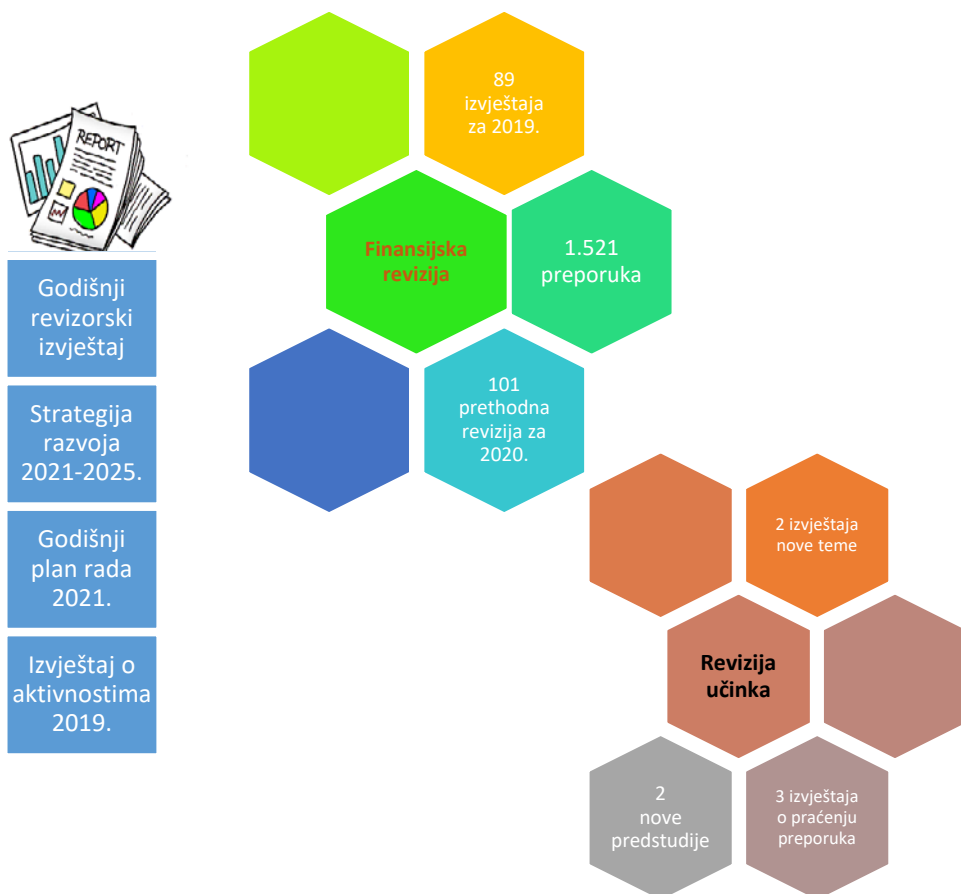
Ured za reviziju, kao nezavisni vrhovni revizorski autoritet Federacije Bosne i Hercegovine, svojim stručnim, kontinuiranim zajedničkim radom i novitetima demonstrirao je relevantnost i ispunio svoju ulogu.

Dževad Nekić, generalni revizor

1. UVOD

Na osnovu člana 6. stav (2) Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine¹ i člana 51. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine² donosi se **Izveštaj o aktivnostima Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH za 2020. godinu**³.

Godišnji izvještaj sadrži informacije o poslovanju i finansijski izvještaj Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH⁴ za 2020. godinu. Dostavlja se Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i objavljuje na internet-stranici www.vrifbih.ba.

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 22/06. U daljnjem tekstu: Zakon o reviziji

² Broj: 09-02-1213/16 od 30. 9. 2016. godine i broj: 12-02-1213-7-PUO/16 od 15. 10. 2019. godine

³ U daljnjem tekstu: Godišnji izvještaj

⁴ U daljnjem tekstu: Ured za reviziju

1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

Ured za reviziju je vrhovna revizorska institucija u Federaciji BiH. Značajna pitanja za njegov rad, kao što su glavne funkcije, rukovođenje, nadležnosti i ovlaštenja, osiguranje kvaliteta rada, izvještavanje i finansiranje, uređena su Zakonom o reviziji.

Nezavisan je u provođenju svojih dužnosti i nadležnosti i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije.

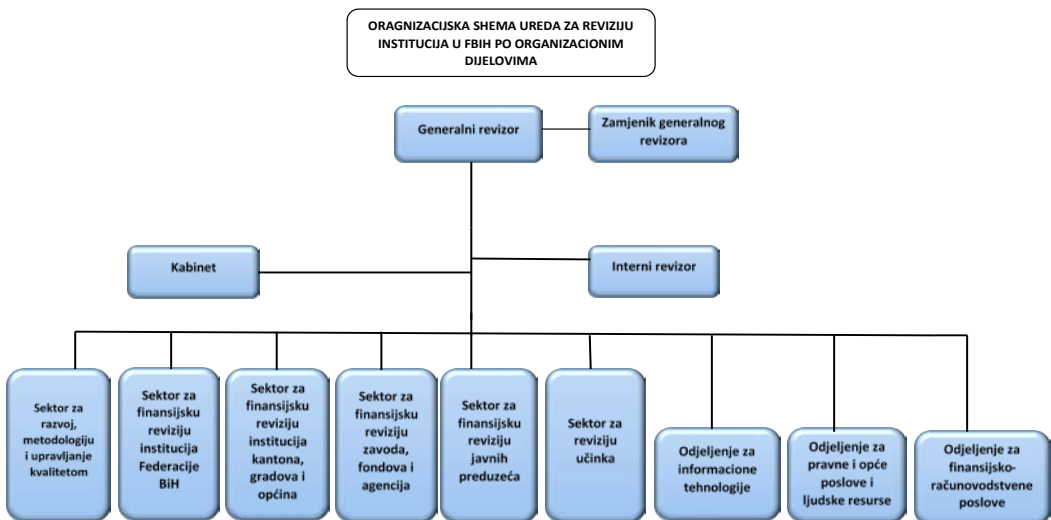
Generalni revizor rukovodi Uredom za reviziju i odgovoran je za dužnosti i ovlaštenja data Uredu. Ima zamjenika koji mu pomaže u obavljanju dužnosti. Sa 31. 12. 2020. godine, pored generalnog revizora i zamjenika, u Uredu za reviziju bile su zaposlene 72 osobe (43 finansijska revizora, 10 revizora učinka i dva IT revizora).

Ured za reviziju nadležan je za finansijske revizije, revizije učinka i druge specifične revizije institucija u Federaciji BiH. Prema uspostavljenom Registru subjekata, nadležnost obuhvata preko 2.000 subjekata u Federaciji BiH. Svake godine provodi se finansijska revizija Parlamenta FBiH, Predsjednika FBiH, Vlade FBiH i njenih ministarstava.

Prilikom obavljanja revizija primjenjuju se INTOSAI standardi vrhovnih revizorskih institucija⁵ i revizorski standardi Međunarodne federacije računovođa (IFAC).

Sjedište Ureda je u Sarajevu, a područni uredi nalaze se u Mostaru, Tuzli i Bihaću.

Kako bi Ured za reviziju ispunio svoj cilj i zadatke, uspostavljena je organizaciona shema kako slijedi:

⁵ INTOSAI: Međunarodna organizacija vrhovnih revizorskih institucija

Aktivnosti Ureda za reviziju, odnosno pojedinačnih organizacionih jedinica, realizuju se na osnovu godišnjeg plana i programa rada i godišnjeg plana revizije. Generalni revizor svake godine, nakon konsultacija sa zamjenikom generalnog revizora, donosi godišnji plan revizije Ureda za reviziju za narednu godinu, uzimajući u obzir zahtjeve propisane Zakonom⁶.

1.2. RAD ZA VRIJEME PANDEMIJE COVID-19

Rad tokom 2020. godine bio je značajno otežan usljed nastale pandemije COVID-19.

Odmah po proglašenju stanja nesreće na području FBiH od 16. 3. 2020. godine, Ured za reviziju je, s ciljem sprečavanja štetnih posljedica po zdravlje svojih zaposlenika, kao i zaposlenika subjekata za reviziju i drugih, a u skladu s nizom preporuka Vlade FBiH za poslodavce i radnike, omogućio skraćeno radno vrijeme i rad od kuće, uz odgovarajuća softverska rješenja i korištenje godišnjeg odmora iz 2019. godine i 2020. godine.

Ured je nastavio raditi prilagođavajući se novonastalim okolnostima i vodeći računa o planiranim aktivnostima. Učinjeni su maksimalni naponi da se prilagodi subjektima revizije, da se na njih ne stavlja dodatni teret tokom pandemije.

S obzirom na to da je bio ograničen terenski rad, prikupljanje dokumentacije i komunikacija revizorskih timova, rukovodilaca i subjekata revizije odvijala se putem elektronske pošte i audio/videokomunikacijskih kanala. Nacrti izvještaja za 2019. godinu također su dostavljeni subjektima revizije putem elektronske pošte.

Plan revizije za 2019/2020. uspješno je realizovan i svi izvještaji poslani su u roku, što je u najvećem dijelu postignuto zahvaljujući predanosti i timskom radu svih zaposlenika.

Ured za reviziju također je objavio preporuke organima i institucijama koje donose odluke i upravljaju javnim sredstvima, jer vrijeme pandemije nosi sa sobom veće rizike za nedostatke u internim kontrolama i za korupciju.

Situacija sa pandemijom nije se poboljšala ni do kraja 2020, kada su započete revizije za 2020. godinu. Uprkos tome, sve prethodne revizije obavljene su do kraja januara 2021. godine, na terenu i/ili elektronskim putem, vodeći računa o epidemiološkoj situaciji.

Posebno je važno ukazati na činjenicu da se Planom revizije za 2020/2021. godinu fokusiralo na subjekte koji su upravljali značajnim programima i sredstvima namijenjenim ublažavanju posljedica izazvanih pandemijom, te je krajem godine započeta predstudija revizije učinka na temu „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“. Ovim Ured nastoji pokazati svoju kontinuiranu relevantnost baveći se aktuelnim temama i rizicima nastalim u okruženju, u skladu sa INTOSAI-jem P-12 – Vrijednosti i koristi VRI.

⁶ Član 12. Zakona o reviziji

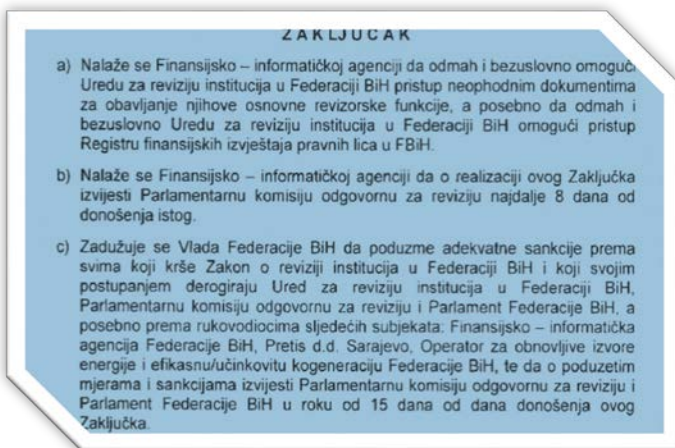
1.3. ODNOSI S PARLAMENTARNOM KOMISIJOM ODGOVORNOM ZA REVIZIJU

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju⁷ je zajedničko radno tijelo oba doma Parlamenta FBiH.

Nakon formiranja Komisije u julu 2020. godine⁸, prva sjednica održana je 10. 9. 2020. godine, a nakon nje održano je još pet sjednica u 2020. godini. Kako Komisija nije bila imenovana duži period, na sjednicama su razmatrani brojni izvještaji o finansijskoj reviziji iz 2017, 2018. i 2019. godine. Izvještaji revizije učinka još uvijek nisu bili predmetom razmatranja Komisije, iako se Ured u proteklom periodu bavio aktuelnim temama, poput zagađenosti zraka, planiranja Budžeta FBiH i slično.

Pored onih o finansijskoj reviziji, na sjednicama su razmatrani i drugi izvještaji Ureda: Izvještaj o aktivnostima za 2019. godinu, Dokument okvirnog budžeta 2021–2023, Nacrt budžeta za 2021. godinu, kao i informacije o nedostavljanju dokumentacije i nedozvoljavanju Uredu da obavi reviziju⁹.

Značajan za Ured i njegovu nezavisnost je *Zaključak Komisije da se u ovim slučajevima radi o nepoštivanju zakona i procedura, zbog čega je naloženo subjektima da dostave dokumentaciju i da omogućće Uredu obavljanje revizije. Također je naloženo i Vladi FBiH da poduzme adekvatne sankcije prema svima koji krše Zakon o reviziji.*¹⁰

Ovim Zaključkom Komisija je pokazala da je u potpunosti spremna braniti nezavisnost ove institucije. Zaključak je usvojen na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta FBiH u cijelosti.¹¹

⁷ U daljnjem tekstu: Komisija

⁸ Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na 6. sjednici, održanoj 29. 7. 2020. godine, donio Odluku o izboru članova u Parlamentarnu komisiju odgovornu za reviziju.

⁹ Subjekti koji nisu omogućili provođenje revizija su: Operator za obnovljive izvore energije za 2018. godinu, „Pretis“ d.d. Vogošća za 2019. godinu i Finansijsko-informatička agencija, koja nije dostavila podatke iz Registra finansijskih izvještaja za 2019. godinu.

¹⁰ Zaključak broj: 04/1-02-1965/20-1 od 30. 11. 2020. godine

¹¹ Na 16. redovnoj sjednici održanoj 8. 12. 2020. godine

Nakon ovoga, Finansijsko-informatička agencija dostavila je tražene podatke, a revizija navedena dva subjekta uvrštena je u Plan za 2020/2021. godinu.

Predstavnici Ureda za reviziju prisustvovali su svim sjednicama i dali svoj doprinos radi saradnje i postizanja boljih efekata revizija, a predstavnici civilnog društva prisustvovali su javnim saslušanjima subjekata za reviziju.

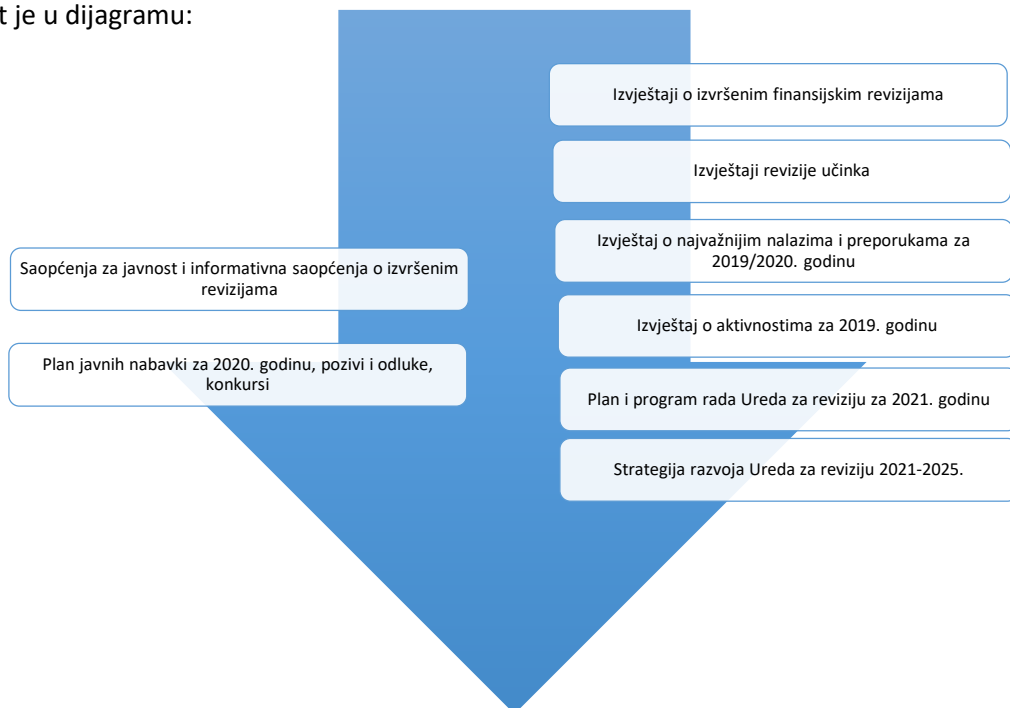
Budući da je Komisija početkom 2021. godine nastavila održavati sjednice na kojima su razmatrani revizorski izvještaji i saslušani subjekti revizije, Sekretarijat Komisije u narednom periodu treba pripremiti Izvještaj sa zaključcima o obavljenim javnim saslušanjima tokom 2020. i 2021. godine, za izvještaje iz 2017, 2018. i 2019. godine, koji će biti dostavljen i jednom i drugom domu Parlamenta FBiH.

1.4. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU

U skladu s Planom, Ured za reviziju objavio je brojne publikacije i druge akte na svojoj internet-stranici, shodno principima proaktivne transparentnosti.

Pregled revizorskih izvještaja napisanih u 2020. godini objavljen je u „Službenim novinama FBiH“, u skladu sa Zakonom o reviziji.

Prema ranijoj praksi, Izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama poslat je Parlamentu FBiH (svim delegatima/zastupnicima) u vidu publikacije. Izvještaj o aktivnostima za 2019. godinu i Plan i program rada za 2021. godinu dostavljen je Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju također kao publikacija. Pregled dijela objavljenih publikacija i akata dat je u dijagramu:

2. FINANSIJSKA REVIZIJA

Glavni cilj Ureda za reviziju je osiguravanje, provođenjem revizije, nezavisnih mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, budžetskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, na koji način će se doprinijeti pouzdanom izvještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine (član 3. Zakona o reviziji).

Finansijska revizija obuhvata reviziju finansijskih izvještaja, kao i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i propisima. Ured za reviziju prilikom obavljanja revizije, u skladu sa revizorskim standardima, pregleda finansijske izvještaje i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, s ciljem procjene da li su finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja budžeta. Također se procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise, da li koriste sredstva za odgovarajuće namjene, ocjenjuje se finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistemi internih kontrola.¹²

Radi transparentnijeg izvještavanja daju se dva mišljenja: o pouzdanosti finansijskih izvještaja i o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i propisima.

Pošto godišnji izvještaj obuhvata provedene aktivnosti u toku jedne kalendarske godine, u dijagramu su hronološki prikazane aktivnosti finansijske revizije u 2020. godini:

¹² Čl. 13. stav 1) i 2) Zakona o reviziji

Finansijska revizija obavlja se u dva dijela; prvi dio je prethodna revizija, koja se vrši na terenu od oktobra tekuće godine do januara naredne godine, dok se konačna revizija obavlja nakon predaje finansijskih izvještaja, a konačni rok utvrđen je planom revizije.

U prethodnoj reviziji prati se primjena preporuka iz ranijih revizija, vrši se analiza mjera poduzetih na osnovu tih preporuka¹³, te druge aktivnosti u skladu s metodologijom. Nakon završetka prethodne revizije, u skladu s Međunarodnim revizorskim standardom 265¹⁴, važni nedostaci u internim kontrolama, otkriveni tokom revizije, saopćavaju se rukovodiocu subjekta revizije usmeno ili u formi Pisma menadžmentu.

U konačnoj reviziji obavljaju se završni testovi i sačinjava se nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji. S ciljem osiguranja kvaliteta, stručni kolegij Ureda vrši pregled i kontrolu svih nacrti i obavljaju se interne rasprave sa revizorima. O izvještajima se raspravlja po grupama subjekata, odnosno po njihovoj srodnosti, kako bi se osigurala konzistentnost.

Finalni nacrti izvještaja dostavljaju se subjektima revizije na očitovanje¹⁵. Nakon očitovanja, priprema se i dostavlja konačan izvještaj o izvršenoj reviziji, te objavljuje na internet-stranicu, u skladu sa Zakonom o reviziji.

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju organizuje javna saslušanja revidiranih subjekata, na kojima prisustvuju predstavnici Ureda za reviziju. Cilj je da članovi Komisije saslušaju razloge za utvrđene nepravilnosti, **te da izvijeste i daju zaključke Parlamentu FBiH, koji može na osnovu nalaza i preporuka revizije smanjiti budžet jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere**¹⁶.

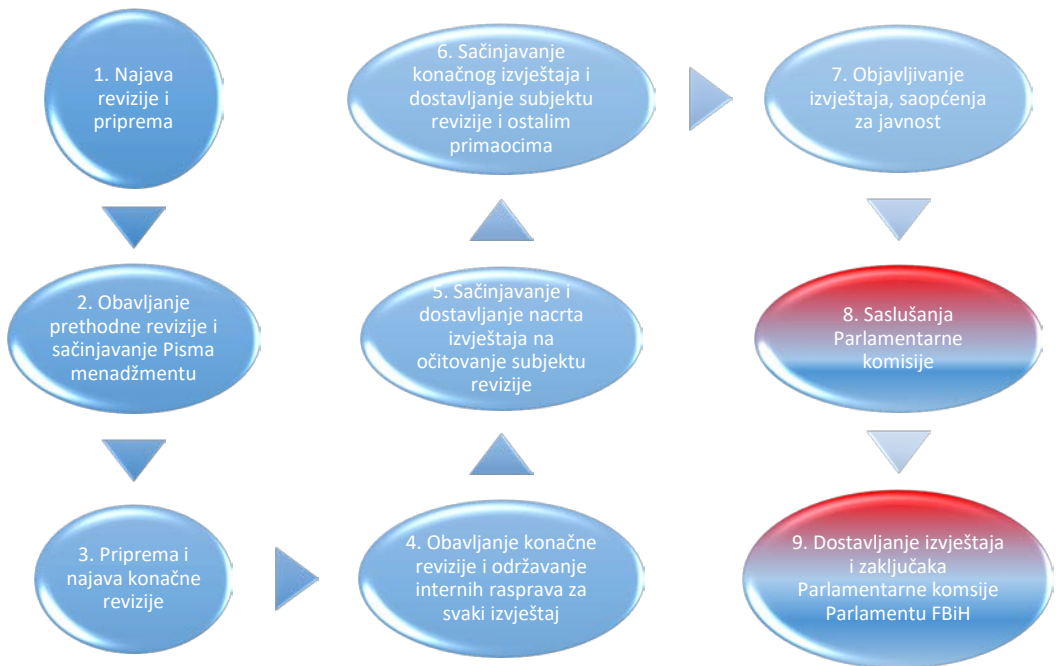
¹³ Čl. 13. stav 3) Zakona o reviziji

¹⁴ „Saopštavanje nedostataka u internim kontrolama onima koji su zaduženi za upravljanje i menadžmentu“

¹⁵ Čl. 15. Zakona o reviziji

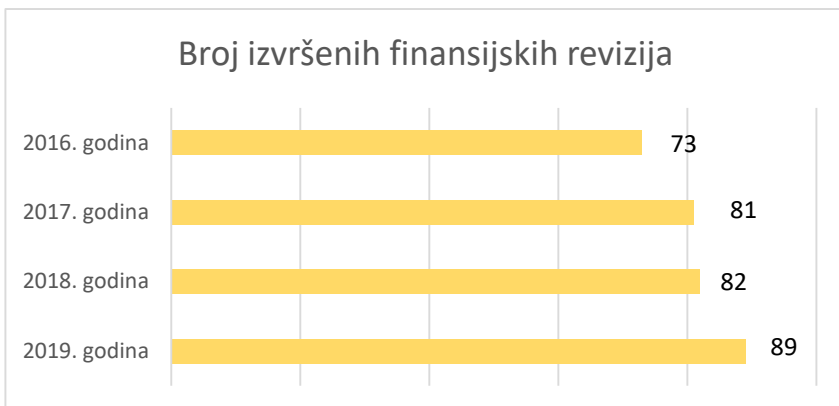
¹⁶ Čl. 16, tačka 4 Zakona o reviziji

Dijagram: Osnovni koraci u procesu revizije

2.1. OBAVLJANJE FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2019. GODINU

Kao što je bilo predviđeno Planom, do 30. septembra 2020. godine aktivnosti su bile usmjerene na provođenje revizija. Svi izvještaji dostavljeni su subjektima za reviziju i nadležnim institucijama, te objavljeni na internet-stranici Ureda za reviziju i dobro medijski praćeni. Jedanaest izvještaja kod kojih su utvrđene značajne nepravilnosti dostavljeno je nadležnim organima za provođenje zakona.

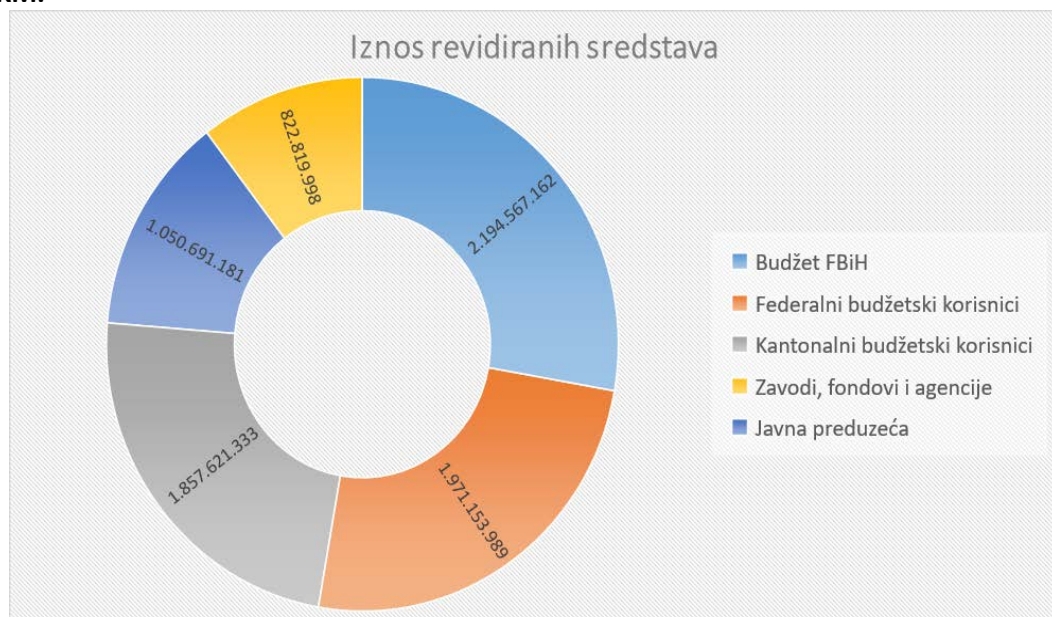

Poslove finansijske revizije obavljala su četiri sektora/organizacione jedinice¹⁷, koje su organizovane prema vrsti subjekata za reviziju, i IT revizori iz Odjeljenja za informacione tehnologije.

Za 2019. godinu izvršena je revizija Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH (2.194.567.162 KM) i 88 subjekata:

- 19 obaveznih revizija,
- 4 korisnika Budžeta FBiH,
- 5 kantona, 12 institucija kantona, 2 grada i 5 općina,
- 10 zavoda, 1 agencija i 13 javnih ustanova,
- 17 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu.

Revizija 38 subjekata obavljena je prvi put, koji su imali ukupno izvršenje od **309.629.651 KM**.

Planirana finansijska revizija „Pretisa“ d.d. Vogošća obustavljena je jer se nisu stvorili uslovi za njeno izvršenje, te je Ured za reviziju izdao prekršajni nalog subjektu i odgovornoj osobi, u skladu sa Zakonom o reviziji.

Subjekti revizije dužni su dostaviti odgovor o poduzetim radnjama Uredu za reviziju u roku od 60 dana od dobivanja konačnog izvještaja, radi prevazilaženja slabosti, neregularnosti i prekršaja identifikovanih u revizorskom izvještaju.¹⁸

¹⁷ Sektor za finansijsku reviziju institucija FBiH, Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina, Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija i Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća

¹⁸ Član 16(3) Zakona o reviziji

Samo dva subjekta revizije, i to Hercegovačko-neretvanski kanton i Vlada Županije Zapadnohercegovačke, nisu dostavila odgovor o poduzetim radnjama nakon izvršenih revizija za 2019. godinu, što predstavlja znatno poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu.

Sačinjen je Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2019/2020. godinu u skladu s članom 16(6) Zakona o reviziji. U njemu su prezentirani osnovni podaci o svim provedenim revizijama za 2019/2020. godinu, te glavni nalazi i preporuke. Dostavljen je Parlamentu FBiH i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju, u skladu sa Zakonom o reviziji.

U tabeli je pregled datih mišljenja za 2019. godinu po grupama subjekata.

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Ukupno revidirano	Dato mišljenje							
			o finansijskim izvještajima				o usklađenosti sa zakonskim propisima			
			Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2019. godinu	1	0	1	0	0	0	1	0	0
2	Korisnici budžeta FBiH	23	17	6	0	0	5	18	0	0
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	17	5	10	1	1	1	16	0	0
4	Gradovi i općine	7	0	7	0	0	0	6	1	0
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	24	9	13	2	0	2	21	1	0
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	17	4	8	5	0	3	12	2	0
	Ukupno	89	35	45	8	1	11	74	4	0

U izvještajima je data 1.521 preporuka za 89 subjekata. Kod 41 subjekta izvršena je analiza i ocjena postupanja po preporukama datim u izvještajima iz prethodnih godina. Kod 10 subjekata nije vršena ocjena postupanja po preporukama s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo deset i više godina, a preostalih 38 subjekata revidirano je prvi put. U tabeli je pregled broja datih preporuka za 2019. godinu i pregled postupanja po preporukama datim u ranijim revizijama, za koje je izvršena ocjena postupanja (ukupno 786):

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Broj datih preporuka za 2019. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u ranijim godinama				
			Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/ Neprovodivo	UKUPNO (4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2019. godinu	28	2	4	19	22	47
	Postotak (%)		4%	8%	41%	47%	100%
2	Korisnici budžeta FBiH	366	73	82	167	8	330
	Postotak (%)		22%	25%	51%	2%	100%
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	305	31	30	101	3	165
	Postotak (%)		19%	18%	61%	2%	100%
4	Gradovi i općine	144	11	4	4	5	24
	Postotak (%)		46%	17%	17%	20%	100%
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	436	57	25	38	9	129
	Postotak (%)		44%	19%	30%	7%	100%
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	242	39	18	31	3	91
	Postotak (%)		43%	20%	34%	3%	100%
UKUPNO		1521	213	163	360	50	786
	Postotak (%)		27%	21%	46%	6%	100%

IT revizija vršena je u okviru finansijskih revizija za 2019. godinu, kod sljedećih subjekata:

Red. br.	Naziv subjekta
1.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
2.	Federalno ministarstvo finansija
3.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
4.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Zapadnohercegovačke

Kod dijela subjekata revizije praćeno je provođenje IT preporuka iz prethodnih godina, a kod dijela subjekata učestvovalo se u reviziji procesa značajno zavisnih od IT sistema.

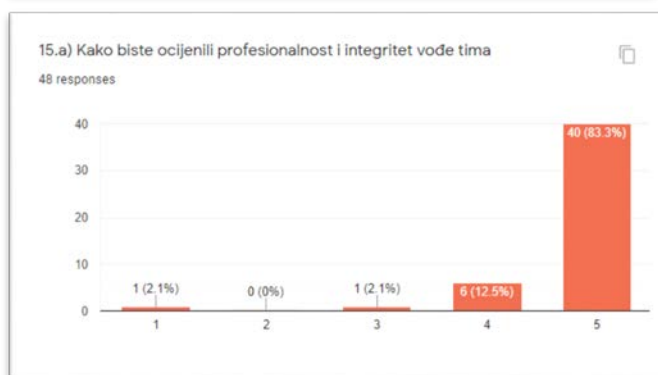
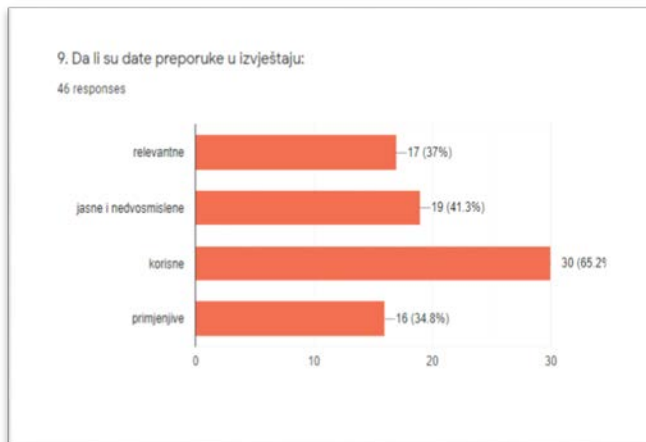
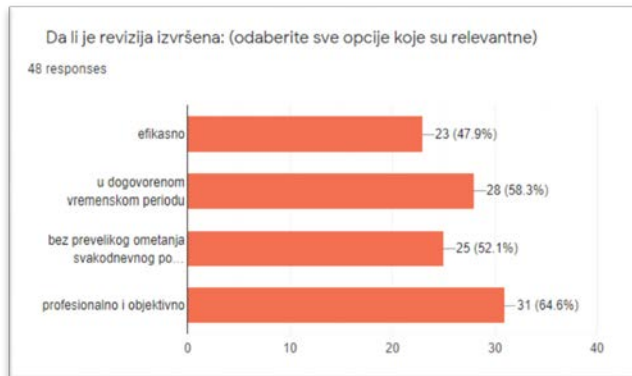
- IT revizija provodi se uz primjenu Vodiča za IT reviziju i u skladu s principima dobrih praksi upravljanja (COBIT okvir) i dobrih praksi IT sigurnosti (ISO 27002). Unapređenje metodologije i prakse procesa IT revizije vrši se kontinuirano i u skladu s raspoloživim IT resursima.

Zbog nedovoljne regulative ove značajne oblasti, nalazi i preporuke IT revizije više godina se ponavljaju, te je vidljivo da postoje nedostaci internih IT kontrola i IT sistema subjekata revizije. Nalazi i preporuke prezentuju se subjektu u revizorskom izvještaju, a prati se i provođenje IT preporuka iz izvještaja prethodnih godina.

U nastavku je dat pregled ostalih aktivnosti koje su provedene u vezi s finansijskim revizijama za 2019. godinu:

- Tokom godine, na osnovu Zakona o reviziji, INTOSAI-jevog Okvira profesionalnih objava i Međunarodnog revizorskog standarda 620 – Korištenje rada revizorovog eksperta, izabrani su **stručnjaci iz oblasti Zakona o javnim nabavkama za učešće u finansijskim revizijama** i stavljeni su u *Evidenciju stručnjaka iz oblasti Zakona o javnim nabavkama Ureda za reviziju*. Na osnovu procjene rizika procesa javnih nabavki i zahtjeva revizorskih timova, angažman stručnjaka izvršen je s ciljem ispomoći pri reviziji javnih nabavki u finansijskoj reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH.
- **Ured za reviziju, u skladu s članom 16(1) Zakona o reviziji, može dostaviti konačan izvještaj bilo kojoj instituciji na nadležno postupanje, a u skladu s članom 19. dužan je obavijestiti nadležne organe za provođenje zakona kada postoje indicije značajnih kršenja zakona.** Krajem 2020. godine, shodno ovim odredbama, poslato je 11 izvještaja o finansijskoj reviziji za 2019. godinu nadležnim organima za provođenje zakona i skrenuta im je pažnja na određene nalaze. Još u ranijem periodu Ured za reviziju stavio je na raspolaganje svoje resurse tužilaštvima radi bolje saradnje i postupanja po dostavljenim revizorskim izvještajima.

- Provedena je i druga godišnja **anketa subjekata revizije** radi poboljšanja komunikacije i kvaliteta revizorskog rada. Upitnik su popunjavali subjekti koji su bili predmetom finansijske revizije za 2019. godinu. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikacije i jasnoće datih preporuka, tražene su i sugestije za poboljšanje. Odgovori na upitnik za 2019. godinu pokazali su da su subjekti revizije zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije. Date su i određene sugestije koje će se uzeti u obzir u narednom revizorskom ciklusu.

2.1.1. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BiH

U Sektoru za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH do kraja septembra 2020. godine izvršene su konačne revizije za 2019. godinu Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH i 23 institucije koje su se finansirale iz Budžeta FBiH.

Budžet Federacije BiH planiran je u iznosu od 2.701.845.731 KM za 2019. godinu, dok su ukupno ostvareni rashodi i izdaci iznosili 2.194.567.162 KM.

Revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2019. godinu, za finansijske izvještaje i za usklađenost data su mišljenja s rezervom i 28 preporuka. Ovo je konsolidovani izvještaj, te daje sliku budžetske potrošnje na nivou Federacije BiH.

U tabeli je pregled subjekata u nadležnosti ovog Sektora, sa osnovnim podacima:

Redni broj	Subjekti revizije	Izvršenje budžeta za 2019. godinu	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2019. godinu	2.194.567.162	S rezervom	S rezervom	28
Korisnici Budžeta FBiH					
1.	Parlament Federacije BiH	13.868.934	Pozitivno	S rezervom	22
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.398.815	S rezervom	S rezervom	14
3.	Vlada Federacije BiH	32.565.968	Pozitivno	S rezervom	17
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	8.791.167	Pozitivno	Pozitivno	12
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.954.617	Pozitivno	S rezervom	13
6.	Federalno ministarstvo finansija	798.441.990	Pozitivno	S rezervom	37
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	34.370.472	Pozitivno	S rezervom	15

8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	64.129.230	S rezervom	S rezervom	15
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	43.881.965	S rezervom	S rezervom	17
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.492.218	Pozitivno	Pozitivno	7
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	4.925.974	Pozitivno	S rezervom	13
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	73.139.225	Pozitivno	S rezervom	13
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	319.740.011	Pozitivno	S rezervom	24
14.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	10.411.972	Pozitivno	Pozitivno	11
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	474.135.211	S rezervom	S rezervom	24
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	11.510.263	S rezervom	S rezervom	21
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.234.736	Pozitivno	Pozitivno	10
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.495.831	Pozitivno	S rezervom	8
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.579.449	Pozitivno	S rezervom	14

20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	16.683.677	S rezervom	S rezervom	17
21.	Federalno tužilaštvo	1.575.765	Pozitivno	Pozitivno	6
22.	Federalna uprava za civilnu zaštitu	12.212.209	Pozitivno	S rezervom	24
23.	Federalna novinska agencija	2.672.750	Pozitivno	S rezervom	12

Najvažniji nalazi kod korisnika Budžeta FBiH za usklađenost sa zakonima i propisima odnose se na:

- Sistem internih kontrola kod budžetskih korisnika i interna revizija nisu adekvatno uspostavljene, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Međunarodnim standardima interne kontrole;
- Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor;
- U Glavnoj knjizi Trezora iskazan je dio nekretnina za koje nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o posjedu i vlasništvu;
- Angažovanje po osnovu ugovora o djelu i dalje se vrši za obavljanje redovnih poslova i poslova koji zahtijevaju kontinuiran angažman, što ukazuje na to da se popuna nedostajućeg kadra nije vršila provođenjem redovnih procedura, propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Obračun i uplata poreza i doprinosa na naknade za rad članova komisija koji su zaposlenici institucija nije izvršen u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima;
- Nisu poduzimane adekvatne mjere kako bi se naplatila značajna potraživanja od krajnjih korisnika kredita za pravna lica i kantone, koji su na osnovu supsidijarnih ugovora sa FBiH preneseni na krajnje korisnike (JP Ceste FBiH, JP Željeznice FBiH, Tuzlanski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski kanton, Zapadnohercegovačka županija i drugi).
- Ukupno plaćena taksa na nepovučena kreditna sredstva, zaključno s 31. 12. 2019. godine, iznosila je 19.584.605 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2019. godini odnosi 5.863.104 KM, a ukupan iznos nepovučenih kreditnih sredstava zaključno s 31. 12. 2019. godine je 1.397.414.520 KM (odnosi se na 17 projekata).
- Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje su ugašene, a čija je imovina prešla na državni nivo.

2.1.2. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA

U Sektoru su izvršene konačne revizije 24 subjekta za 2019. godinu, i to pet kantona, 12 kantonalnih budžetskih korisnika i sedam jedinica lokalne samouprave.

Budžeti pet revidiranih kantona planirani su u iznosu od 1.854.801.972 KM. **Ukupni prihodi i primici revidiranih kantona iskazani su u iznosu od 1.660.337.505 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.632.313.474 KM.**

Akumulirani viškovi rashoda nad prihodima u ukupnom iznosu od 166.219.364 KM nisu realni budući da tu nisu uključene sve dospjele obaveze pojedinih kantona, koje prema prezentiranim podacima, bez kamata, iznose 120.239.513 KM (Unsko-sanski, Srednjobosanski kanton i Županija Zapadnohercegovačka). **U okviru neiskazanih obaveza, najveći dio od 109.833.959 KM odnosi se na pravosnažne presude i sudska rješenja o izvršenju po osnovu tužbi iz radnih odnosa.**

Pored kantona, izvršene su (prvi put) revizije 12 korisnika budžeta kantona, čiji su budžeti planirani u ukupnom iznosu od 224.190.656 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 142.954.954 KM.

Obavljene su i revizije dva grada i pet općina, čiji su budžeti planirani u ukupnom iznosu od 106.589.476 KM, a ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 82.382.905 KM.

U tabeli je pregled revidiranih subjekata, sa osnovnim podacima:

Red. br.	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci za 2019. godinu	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Kanton Sarajevo	904.348.335	S rezervom	S rezervom	38
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton	231.217.415	Pozitivno	S rezervom	28
3.	Srednjobosanski kanton	210.375.310	S rezervom	S rezervom	31
4.	Unsko-sanski kanton	200.020.854	S rezervom	S rezervom	30
5.	Županija Zapadnohercegovačka	86.351.560	S rezervom	S rezervom	43
6.	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo	55.086.081	S rezervom	S rezervom	24
7.	Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona	26.615.592	Pozitivno	S rezervom	6
8.	Direkcija za puteve Kantona Sarajevo	17.876.223	S rezervom	S rezervom	10
9.	Ministarstvo finansija Tuzlanskog kantona	15.629.007	Pozitivno	S rezervom	6

10.	Kantonalna direkcija za ceste Zeničko-dobojskog kantona	7.296.287	S rezervom	S rezervom	15
11.	Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo	4.874.810	Negativno	S rezervom	23
12.	Skupština Kantona Sarajevo	4.206.713	Suzdržano	S rezervom	10
13.	Uprava za ceste Hercegbosanske županije	3.706.421	Pozitivno	S rezervom	4
14.	Ministarstvo finansija Hercegbosanske županije	3.612.577	Pozitivno	S rezervom	8
15.	Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona	1.634.672	S rezervom	S rezervom	8
16.	Ministarstvo finansija Županije Posavske	1.507.948	S rezervom	S rezervom	12
17.	Skupština Bosansko-podrinjskog kantona	908.623	S rezervom	Pozitivno	9
18.	Općina Kakanj	21.120.504	S rezervom	S rezervom	28
19.	Grad Cazin	20.053.592	S rezervom	S rezervom	7
20.	Grad Široki Brijeg	12.777.626	S rezervom	S rezervom	28
21.	Općina Kalesija	9.464.606	S rezervom	S rezervom	27
22.	Općina Kiseljak	7.791.820	S rezervom	S rezervom	19
23.	Općina Neum	5.987.562	S rezervom	Negativno	22
24.	Općina Odžak	5.157.195	S rezervom	S rezervom	13

Najznačajniji nalazi izvršenih revizija su:

- Finansijski rezultati i ukupno neraspoređeni viškovi rashoda nad prihodima kod pojedinih kantona nisu tačno iskazani zbog neevidentiranih pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju;
- Pojedini kantoni prilikom izrade i donošenja budžeta nisu poštovali utvrđene rokove;
- Ministarstva finansija pojedinih kantona još uvijek nisu uspostavila zajedničku jedinicu za internu reviziju, što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Raspodjela tekućih i kapitalnih transfera nije se vršila na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, s ciljem transparentnog trošenja javnih sredstava; nije uspostavljen nadzor nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera.
- Postupci javnih nabavki nisu se provodili u potpunosti u skladu s važećim propisima o javnim nabavkama;

- Namjenska novčana sredstva i dalje se koriste za izmirenje tekućih obaveza, što nije u skladu s propisima kojima je utvrđeno i regulisano njihovo korištenje i potrošnja;
- Nadležna ministarstva nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji eksploataciju prirodnih bogatstava i dalje vrše bez naknade, zbog čega kantoni i općine po tom osnovu gube značajna sredstva;
- I dalje se angažuju lica po osnovu ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani;
- Pojedine jedinice lokalne samouprave nisu okončale aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i nisu uspostavile registar budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;
- Nisu uspostavljeni odgovarajući sistemi internih kontrola (zasnovani na COSO modelu) u skladu s važećim propisima.

2.1.3. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA

Sektor je izvršio 24 finansijske revizije, od kojih 13 javnih ustanova iz oblasti zdravstva, pet zavoda zdravstvenog osiguranja (jedan federalni i četiri kantonalna), dvije kantonalne službe za zapošljavanje, reviziju jedne agencije, jedne kantonalne ustanove za ceste, jedne ustanove iz djelokruga socijalne zaštite i jednog studentskog centra.

Od marta do kraja septembra 2020. godine obavljene su sve planirane finansijske revizije za 2019. godinu. Kod izbora subjekata prioritet je dat onima koje Ured nije prethodno revidirao (17 subjekata), kao i subjektima kod kojih se finansijska revizija nije obavljala duži period.

Šest subjekata (Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, JU „Opća bolnica Konjic“, Županijska bolnica Orašje, JU Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona, Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite „Ljubuški“ i JU Ceste Županije Zapadnohercegovačke) iskazalo je negativne finansijske rezultate u ukupnom iznosu od 9.232.741 KM.

Obaveze svih revidiranih subjekata na 31. 12. 2019. godine iskazane su u ukupnom iznosu od 128.231.396 KM i u najvećim dijelu odnose se kratkoročne obaveze. Najznačajnije obaveze iskazane su kod Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, u iznosu od 45.152.570 KM, i Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, u iznosu od 34.737.397 KM.

U tabeli je pregled revidiranih subjekata za 2019. godinu, sa osnovnim podacima:

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2019. godini	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Finansijsko-informatička agencija	4.828.094	S rezervom	S rezervom	20
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	193.486.472	Pozitivno	S rezervom	16
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	413.220.883	Pozitivno	S rezervom	22
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	17.811.173	S rezervom	S rezervom	23
5.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke	48.252.221	Negativno	S rezervom	35
6.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	29.918.986	S rezervom	S rezervom	19
7.	Služba za upošljavanje Županije Posavske	1.728.395	Pozitivno	S rezervom	16
8.	JU Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona	1.969.973	Pozitivno	S rezervom	9
9.	JU Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo	4.898.549	Pozitivno	Pozitivno	6
10.	Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica	5.226.610	Pozitivno	S rezervom	7
11.	JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo	13.573.000	Pozitivno	S rezervom	11
12.	JU Bolnica Travnik	18.085.016	S rezervom	S rezervom	24
13.	JU „Opća bolnica Konjic“	7.071.094	S rezervom	Negativno	25
14.	Opća bolnica Tešanj	10.933.370	Pozitivno	Pozitivno	9
15.	Hrvatska bolnica „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila	12.884.807	S rezervom	S rezervom	26
16.	Županijska bolnica Orašje	7.299.752	S rezervom	S rezervom	21
17.	Gradska ljekarna Mostar	3.066.635	S rezervom	S rezervom	18
18.	JU Gradske apoteke Tuzla	8.532.420	S rezervom	S rezervom	13
19.	JU Apoteka „Zdravlje“ Zenica	6.268.483	Negativno	S rezervom	24
20.	Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite „Ljubuški“	1.345.946	S rezervom	S rezervom	11
21.	JZU Centar za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje „Iliđa“ Gradačac	3.565.030	S rezervom	S rezervom	19

22.	ZU Lječilište „Gata“ Bihać	2.045.285	S rezervom	S rezervom	17
23.	Studentski centar Sveučilišta u Mostaru	2.967.625	S rezervom	S rezervom	32
24.	JU Ceste Županije Zapadnohercegovačke	3.840.179	Pozitivno	S rezervom	13

Najznačajniji nalazi izvršenih revizija su:

- Kod određenih subjekata revizije u knjigovodstvenim evidencijama iskazana je imovina bez adekvatne dokumentacije o vlasništvu (zgrade i poslovni prostori);
- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (neprovođenje postupaka javnih nabavki, iako je to obaveza, ili su postupci provedeni na način koji nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama; ne vrši se ispitivanje tržišta prije pokretanja postupaka; neadekvatno su sačinjavani Planovi javnih nabavki; nepravilan odabir postupaka; tehničke specifikacije se ne sačinjavaju u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama; postupci se ne pokreću blagovremeno; ne provode se postupci za finansijske/bankarske usluge);
- Prijem zaposlenika u radni odnos vršen je netransparentno, bez provođenja propisanih procedura;
- U pojedinim slučajevima nije izvršeno usklađivanje imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- Kod određenog broja subjekata konstatovana je neusklađenost osnovnog kapitala iskazanog u poslovnim knjigama sa iskazanim kapitalom u sudskom registru;
- Skupštine kantona nisu donijele planove restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova, niti je raspodjela sredstava i ugovaranje zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama vršeno na osnovu kriterija, u skladu s članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti;
- Nedosljedno se primjenjuju Međunarodni računovodstveni standardi, posebno u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja ugovorenih rabata (kod apoteka) i vršenja procjene nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava;
- Kantonalne službe za zapošljavanje ne prate efekte zapošljavanja u skladu s potpisanim ugovorima o sufinansiranju zapošljavanja, u cilju smanjenja stope nezaposlenosti.

2.1.4. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU JAVNIH PREDUZEĆA

U Sektoru je, od planiranih 18, izvršeno 17 revizija, od kojih je devet obavljeno prvi put. Revizija „Pretisa“ d.d. Vogošća privremeno je obustavljena jer se nisu stekli uslovi za njeno obavljanje, zbog čega je izdat prekršajni nalog u skladu sa Zakonom o reviziji.

Od marta do kraja septembra 2020. godine izvršena je finansijska revizija 17 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, čiji su ukupno planirani prihodi iznosili cca 1.262.000.000 KM.

Pri izboru subjekata revizije prioritet je dat onima koji nisu ranije revidirani (devet preduzeća), te onima čija je djelatnost od ekonomskog značaja za FBiH (telekomi i pošte).

Ostvareni prihod ovih preduzeća u 2019. godini iskazan je u iznosu od 1.165.087.917 KM, a ukupni rashodi u iznosu od 1.050.692.128 KM. Kratkoročne obaveze na 31. 12. 2019. godine iznosile su 324.150.193 KM.

U tabeli je pregled revidiranih subjekata za 2019. godinu, sa osnovnim podacima:

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi za 2019. godinu	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Dioničko društvo „BH Telecom“ Sarajevo	429.129.466	Pozitivno	S rezervom	4
2.	Javno preduzeće „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar	200.529.581	Pozitivno	S rezervom	5
3.	„Hrvatske pošte“ d.o.o. Mostar	26.284.888	Pozitivno	S rezervom	13
4.	Društvo sa ograničenom odgovornošću „JP BH Pošta“ Sarajevo	91.562.800	Pozitivno	Pozitivno	4
5.	Javno preduzeće Ceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo	53.701.638	S rezervom	S rezervom	23
6.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH-GAS“ d.o.o. Sarajevo	107.541.645	S rezervom	Pozitivno	16

7.	Šumskoprivredno društvo „Srednjobosanske šume“/Šumskogospodarsko društvo „Šume Središnje Bosne“ d.o.o. Donji Vakuf	42.139.883	S rezervom	S rezervom	23
8.	Dioničko društvo Rudnik soli „Tuzla“	14.391.284	S rezervom	S rezervom	16
9.	Kantonalno javno komunalno preduzeće „Rad“ d.o.o. Sarajevo	40.021.349	Negativno	S rezervom	15
10.	Javno komunalno uslužno preduzeće „Komunalije“ d.o.o. Velika Kladuša	9.101.668	S rezervom	S rezervom	20
11.	„Vodovod“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar	11.112.894	Negativno	Negativno	35
12.	Javno preduzeće za vodoprivrednu djelatnost „Spreča“ d.d. Tuzla	2.748.925	S rezervom	Pozitivno	6
13.	Javno preduzeće „Vodokom“ d.o.o. Kakanj	4.248.969	Negativno	S rezervom	20
14.	Hidrogradnja d.d. Sarajevo u stečaju	7.253.002	Negativno	S rezervom	11
15.	Javno preduzeće „Olimpijski bazen Otoka“ d.o.o. Sarajevo	2.732.119	S rezervom	S rezervom	9
16.	Hotelsko turističko društvo „Zenit-bro“ d.o.o. Neum	2.528.852	Negativno	Negativno	13
17.	Javno poduzeće „Parkovi“ d.o.o. Ljubuški	5.662.198	S rezervom	S rezervom	9

Najznačajniji nalazi iz obavljenih revizija:

- Veći broj preduzeća nije, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, uspostavio odgovarajući sistem internih kontrola po COSO modelu;
- Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS);
- Određeni broj preduzeća nema uspostavljeno materijalno knjigovodstvo;
- Nisu ažurirane evidencije o pokrenutim sudskim postupcima gdje se preduzeće pojavljuje kao tuženik, te nisu vršena adekvatna rezervisanja u skladu sa zahtjevima iz standarda;

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti;
- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom;
- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima;
- Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključivani su za poslove koji nisu sezonskog karaktera i na period duži od 60 dana, što nije u skladu sa Zakonom o radu;
- Ugovori o djelu zaključivani su za sistematizirana radna mjesta.

Ni organi upravljanja u preduzećima s većinskim državnim vlasništvom (uprava, nadzorni odbor i skupština) nisu u potpunosti obavljali zadaću koja im je povjerena Zakonom o javnim preduzećima i Zakonom o privrednim društvima.

2.2. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2020. GODINU

Plan revizije za 2020/2021. godinu donesen je 19. 10. 2020. godine, kojim je predviđeno obavljanje 102 revizije za 2020. godinu, što je dosad najveći planirani broj. Trideset subjekata revidirat će se po prvi put. Plan je dostavljen Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju.

Uprkos otežanim uslovima izazvanim pandemijom COVID-19, sa 31. 1. 2021. godine izvršena je 101 prethodna revizija i poslana su pisma menadžmentu u kojima je skrenuta pažnja na uočene nepravilnosti u sistemu internih kontrola koje se mogu otkloniti do sačinjavanja finansijskih izvještaja.

Zbog novonastale situacije izazvane pandemijom i povećanih rizika u poslovanju, pri odabiru subjekata značajnost je data onima iz oblasti privrede i zdravstva. Tako su obuhvaćeni federalni i kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja, Razvojna Banka FBiH i Porezna uprava FBiH zbog njihove uloge tokom pandemije i kantonalna ministarstva iz oblasti zdravstva i privrede.

Pošto je jedan od strateških fokusa Ureda revidiranje jedinica lokalne samouprave, odnosno skraćivanje protoka vremena između obavljanja revizija kod ovih subjekata, planirano je revidiranje 19 jedinica lokalne samouprave. U 2020. godini Uredu za reviziju upućeno je više zahtjeva za obavljanje revizija jedinica lokalne samouprave nakon održanih općinskih izbora. Međutim, prilikom odabira subjekata za ovaj ciklus akcenat je stavljen na općine i gradove koji nisu revidirani duži period.

Planirana finansijska revizija preduzeća u većinskom državnom vlasništvu „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je, do sticanja uslova za revidiranje, zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza za njeno izvršenje u skladu sa Zakonom o reviziji. To je prouzrokovano činjenicom da ovaj subjekt nije imao poslovanja u 2020. godini, te da su mu policijski organi oduzeli dokumentaciju.

U Plan su uvrštena i dva subjekta čija je revizija bila obustavljena u ranijem periodu, i to Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju u 2018. i „Pretis“ d.d. u 2019. godini. Oni nisu dostavili traženu dokumentaciju Uredu, niti su omogućili pristup potrebnoj dokumentaciji za izvršenje revizije. Stoga je u plan uvrštena revizija ova dva subjekta za 2019. i 2020, uvažavajući zaključke Parlamentarne komisije, što je detaljnije opisano u tački 1.3.

Od oktobra 2020. do kraja januara 2021. godine obavljene su prethodne revizije sljedećih subjekata:

Redni broj	Naziv subjekta
Korisnici Budžeta FBiH	
1.	Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine
3.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova
5.	Federalno ministarstvo pravde
6.	Federalno ministarstvo finansija
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija
9.	Federalno ministarstvo zdravstva
10.	Federalno ministarstvo trgovine
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
13.	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH
21.	Federalna uprava civilne zaštite
22.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko-invalidsko osiguranje
23.	Zavod za javno zdravstvo FBiH
24.	Porezna uprava FBiH
25.	Federalna direkcija robnih rezervi
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom

Redni broj	Kantoni i institucije kantona, gradovi i općine
1.	Tuzlanski kanton
2.	Zeničko-dobojski kanton
3.	Hercegbosanska županija
4.	Županija Posavska
5.	Bosansko-podrinjski kanton
6.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona
8.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo
9.	Ministarstvo finansija Srednjobosanskog kantona
10.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona
11.	Ministarstvo privrede Zeničko-dobojskog kantona
12.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona
13.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije
14.	Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke
15.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona
16.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona
17.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske
18.	Grad Tuzla
19.	Grad Mostar
20.	Općina Lukavac
21.	Grad Sarajevo
22.	Općina Sanski Most
23.	Općina Tešanj
24.	Grad Gračanica
25.	Općina Hadžići
26.	Općina Ilijaš
27.	Općina Banovići
28.	Općina Jablanica
29.	Općina Bosanska Krupa
30.	Općina Stolac
31.	Općina Žepče
32.	Općina Grude
33.	Općina Maglaj
34.	Općina Novi Travnik
35.	Općina Drvar
36.	Općina Kupres

Redni broj	Zavodi, fondovi i javne ustanove
1.	Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH
2.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
3.	Zaštitni fond Federacije BiH
4.	Federalni zavod za zapošljavanje
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona
9.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona
10.	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjobosanskog kantona
11.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona
12.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići
13.	JU Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić
14.	JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin
15.	JU Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo
16.	JU „Djeca Sarajeva“
17.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju

Redni broj	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar
2.	Javno poduzeće „Vodovod“ d.o.o. Posušje
3.	Šumskoprivredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa
4.	JP „Vodovod i kanalizacija“ Široki Brijeg
5.	UNIS-GROUP Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža
6.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo
7.	Društvo ograničene odgovornosti – Javno komunalno poduzeće „VITKOM“ Vitez
8.	Kantonalno javno komunalno preduzeće za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo
9.	JKP „KOMRAD“ d.o.o. Bihać
10.	Razvojna banka FBiH
11.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo

12.	Javno preduzeće „Rad“ d.d. Tešanj
13.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo
15.	„Pretis“ d.d. Vogošća (za 2019. i 2020. godinu)
16.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar
17.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak
18.	Šumskogospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres
19.	PS „VITEZIT“ d.o.o. Vitez – u stečaju
20.	Javno preduzeće „Komunalno“ društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar
21.	Tvornica transportnih uređaja Energetik d.o.o.

3. REVIZIJA UČINKA

U 2020. godini objavljeno je pet izvještaja revizije učinka, od kojih su dva o provedenim revizijama, a tri predstavljaju praćenje realizacije preporuka iz ranijih izvještaja. Ostvarena je značajna međunarodna saradnja u okviru projekta paralelne revizije učinka. Provedena su i predstudijska istraživanja za dvije nove revizije učinka, koje će se realizovati u 2021. godini.

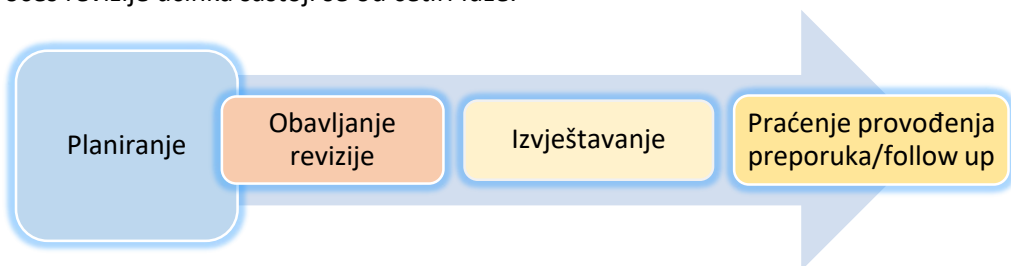
Shodno članu 14. Zakona o reviziji, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti s kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvještavati javnost na način koji određuje ovaj Zakon.

U provođenju revizije učinka primjenjuju se INTOSAI-jevi standardi vrhovnih revizorskih institucija, koji principe ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti definišu¹⁹ na sljedeći način:

Ekonomičnost	Svođenje troškova resursa na najmanju moguću mjeru. Korišteni resursi trebaju biti na raspolaganju pravovremeno, u odgovarajućoj količini i uz odgovarajući kvalitet, te po najboljoj cijeni.
Efikasnost	Najbolje moguće korištenje raspoloživih resursa. Ovaj princip vezan je za odnos korištenih resursa i izlaznih vrijednosti ostvarenih u pogledu količine, kvaliteta i rokova.
Efektivnost	Ispunjavanje postavljenih ciljeva i postizanje predviđenih rezultata.

Revizija učinka treba doprinijeti boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stepenu transparentnosti i javne odgovornosti.

Proces revizije učinka sastoji se od četiri faze:

¹⁹ ISSAI 300.11 – Međunarodni standardi vrhovnih revizorskih institucija – Ekonomičnost, efikasnost i efektivnost

Reviziju učinka u Uredu provodi Sektor za reviziju učinka, koji je u 2020. godini raspolagao sa devet revizora učinka.

3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2020. GODINI

U 2020. godini objavljeno je pet izvještaja revizije učinka, što je za jedan više u odnosu na Plan i program rada. Do veće realizacije došlo je usljed povećanja broja zaposlenih revizora učinka.

Pregled objavljenih izvještaja revizija učinka

Red. br.	Naziv izvještaja revizije učinka	Datum objave
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Planiranje Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine“	18. 5. 2020.
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje smještajnim kapacitetima budžetskih korisnika FBiH“	18. 5. 2020.
3.	Efikasnost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine	6. 11. 2020.
4.	Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora	4. 12. 2020.
5.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost postupka izdavanja građevinskih dozvola u lokalnoj upravi“	21. 12. 2020.

Kao što je prikazano u tabeli, izvršene su:

- dvije revizije učinka o novim temama i
- tri revizije učinka u kojima se pratila realizacija preporuka iz prethodnih revizija.

3.1.1. REVIZIJE UČINKA – NOVE TEME

Sektor za reviziju učinka je u 2020. godini proveo predstudiju i glavnu studiju za reviziju učinka „**Efikasnost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine**“, te je okončana predstudija koja je započeta u 2019. godini i izvršena glavna studija za reviziju učinka „**Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora**“.

Provedene revizije odnosile su se na višegodišnji period, obuhvatile su aktivnosti ukupno 20 subjekata revizije, a preporuke su upućene na 18 subjekata, što je prikazano u tabeli:

RB	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su date preporuke	Broj datih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Efikasnost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine	Federalno ministarstvo pravde 10 općinskih sudova nadležnih za provođenje stečajnih postupaka u FBiH	11	11	6	2017–2019.
2.	Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federalno ministarstvo okoliša i turizma Federalno ministarstvo prometa i komunikacija Agencija za vodno područje Jadranskog mora Federalna uprava za inspekcijske poslove Federalna uprava civilne zaštite Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanskog kantona Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanskog kantona Općina Neum	9	7	9	2017–2019.
UKUPNO:			20	18	15	

U skladu s članom 16. Zakona o reviziji, Ured je u roku od 30 dana od završetka revizija dostavio konačne izvještaje revidiranim institucijama i Parlamentu FBiH. Izvještaji su u isto vrijeme poslani Vladi i Predsjedniku FBiH, a sa saopćenjima za javnost objavljeni su i na internet-stranici Ureda, kako bi bili dostupni široj javnosti. Izvještaji revizije učinka koji su objavljeni u 2020. godini dobro su prihvaćeni u medijima i bili su predmet brojnih medijskih članaka.

Revizija učinka „**Upravljanje intervencijama u slučaju incidentnog zagađenja Jadranskog mora**“ realizovana je u okviru projekta paralelne revizije učinka, prilikom čega je ostvarena značajna međunarodna saradnja s vrhovnim revizorskim institucijama iz okruženja. Paralelna revizija učinka podrazumijeva rad većeg broja VRI na reviziji učinka sa istom ili sličnom temom, ciljevima, metodologijom i vremenom provođenja revizije.

U projektu su učestvovala vrhovne revizorske institucije iz zemalja koje imaju izlaz na Jadransko more (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Italija i Slovenija). Reviziju su ispred BiH proveli Ured za reviziju institucija u FBiH i Ured za reviziju institucija BiH, svako u okviru svoje nadležnosti.

Za vrijeme provođenja revizije predstavnici VRI međusobno su razmjenjivali prikupljene informacije, a održana je i online konferencija na kojoj su prezentirani preliminarni nalazi, zaključci i preporuke. Uprkos izazovima izazvanim pandemijom COVID-19, ova saradnja doprinijela je značajnoj razmjeni iskustava u provođenju revizije učinka.

Planirano je da se i u 2021. godini nastavi saradnja između učesnika u ovom projektu kako bi se rezultati pojedinačnih revizija objedinili i predstavili u okviru zajedničke publikacije.

3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA

U 2020. godini izvršeno je praćenje realizacije preporuka iz tri ranije objavljena izvještaja revizije učinka. Praćenje predstavlja završnu fazu u revizorskom ciklusu (follow-up),²⁰ predviđenu INTOSAI-jevim standardima VRI i strateškim opredjeljenjima Ureda za reviziju. Riječ je o periodičnoj aktivnosti koja se provodi s ciljem osiguranja povratnih informacija za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast, o mjerama preduzetim na osnovu izvještaja revizije učinka. Svrha praćenja je unapređenje buduće prakse postupanja po izvještajima i veća realizacija datih preporuka.

Provedena su praćenja realizacije preporuka iz sljedećih izvještaja revizije učinka:

- „**Planiranje Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine**“ (Izveštaj objavljen 2017. godine);
- „**Upravljanje smještajnim kapacitetima budžetskih korisnika FBiH**“ (Izveštaj objavljen 2017. godine);
- „**Efikasnost postupka izdavanja građevinskih dozvola u lokalnoj upravi**“ (Izveštaj objavljen 2017. godine).

Sačinjena su tri izvještaja, koja su dostavljena predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti i objavljena na internet-stanici Ureda za reviziju.

²⁰ GUID 3920

Na osnovu provedenih praćenja utvrđeno je da su institucije kojima su preporuke upućene poduzimale određene aktivnosti na njihovoj realizaciji, ali da te aktivnosti nisu bile dovoljne kako bi se preporuke u potpunosti realizovale.

Konstatovano je da niti jedna preporuka data u Izvještaju revizije učinka „**Planiranje Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine**“ nije u potpunosti realizovana. Od osam preporuka, pet je djelimično realizovano, dok tri nisu. Kada je u pitanju realizacija preporuka iz Izvještaja „**Upravljanje smještajnim kapacitetima budžetskih korisnika FBiH**“, praćenjem je utvrđeno da su, od ukupno šest, četiri preporuke djelimično realizovane, dok su za realizaciju dvije pokrenute početne aktivnosti. U pogledu procjene realizacije preporuka datih u Izvještaju revizije učinka „**Efikasnost postupka izdavanja građevinskih dozvola u lokalnoj upravi**“ utvrđeno je da je status realizacije preporuka bio različit na nivou općina i gradova. Niti jedna općina/grad nije u potpunosti realizovala svih sedam preporuka za čiju realizaciju je bila odgovorna.

Preporuke date u objavljenim izvještajima revizije učinka evidentirane su u Registru preporuka revizije učinka koji je objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju. Registar sadrži i podatke o statusu realizacije preporuka, za one preporuke za koje je izvršeno praćenje.

3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA

U skladu s Planom revizije za 2020/2021. godinu, u posljednjem kvartalu provedene su i predstudije za dvije nove revizije učinka, koje će se okončati u 2021. godini.

Riječ je o revizijama: „**Efikasnost upravljanja strategijama u FBiH**“ i „**Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje negativnih posljedica pandemije COVID-19**“.

Provođenje predstudije vezane za planiranje i realizaciju mjera za ublažavanje negativnih posljedica pandemije COVID-19 od posebnog je značaja. Ured je radi po uzoru na VRI širom svijeta. Njena realizacija bila je otežana zbog činjenice da je Vlada FBiH kasnila s dostavljanjem traženih informacija i dokumentacije.

4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM

U Sektoru za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom u 2020. godini aktivnosti su bile usmjerene na unapređenje metodologije rada u finansijskoj reviziji i reviziji učinka, na praćenje i primjenu INTOSAI-jevih standarda za vrhovne revizorske institucije i Međunarodnih revizorskih standarda, kao i na provođenje kontrole kvaliteta finansijske revizije i revizije učinka.

U oblasti metodologije, aktivnosti su se odnosile na:

- usklađivanje metodologije i radnih dokumenata za finansijsku reviziju i reviziju učinka sa promjenama INTOSAI-jevih standarda revizije i Međunarodnih revizorskih standarda;
- usklađivanje forme i sadržaja izvještaja o finansijskoj reviziji za 2019. godinu;
- praćenje implementacije metodologije finansijske revizije i revizije usklađenosti i usklađivanje sa zahtjevima i potrebama iskazanim u toku provođenja revizija;
- rad na izradi procedura za praćenje procesa revizije, do uvođenja softvera za upravljanje procesom revizije;
- rad na metodologiji za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja;
- ažuriranje metodologije za revizije za 2020. godinu.

U oblasti kontrole kvaliteta prioritet je dat unapređenju i primjeni metodologije za kontrolu kvaliteta finansijske revizije i revizije učinka. Aktivnosti Sektora bile su usmjerene na kontrolu u toku izvršenja finansijske revizije i revizije učinka (tzv. vrući pregled) i u fazi izvještavanja o izvršenoj reviziji. Izvršen je vrući pregled svih sačinjenih nacrti i konačnih izvještaja o finansijskim revizijama i revizijama učinka. Zbog ograničenih ljudskih resursa, odnosno angažovanja raspoloživog revizorskog osoblja na realizaciji Plana revizija za 2019/2020. godinu Ureda, u 2020. godini nije izvršena planirana kontrola osiguranja kvaliteta (tzv. hladni pregled) izvršene finansijske revizije za 2019. godinu.

Poslovi razvoja odnose se na obuke i stručno usavršavanje revizorskog i ostalog osoblja Ureda za reviziju. Kao i prethodnih godina, prije obavljanja prethodne i završne revizije održana je interna obuka za finansijske revizore iz oblasti metodologije za planiranje, izvršenje i izvještavanje o obavljenoj reviziji. Tokom cijelog procesa revizija, kao vid kontrole kvaliteta, održavane su prezentacije i rasprave između revizora i menadžmenta Ureda za reviziju, na kojima se transparentno raspravljalo o nalazima finansijske revizije i revizije učinka.

Sektor je tokom godine učestvovao i u:

- unapređenju i dopuni novim podacima uspostavljenih baza podataka (Registar subjekata revizije, Registar propisa i Registar preporuka finansijske revizije i Registar preporuka revizije učinka);
- sačinjavanju odgovarajućih izvještaja na osnovu podataka iz uspostavljenih baza.

5. OSTALE AKTIVNOSTI

5.1. FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO

U skladu s Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2020. godinu, u dijelu koji se odnosi na planirane aktivnosti Odjeljenja za finansijsko-računovodstvene poslove svi planirani radni zadaci izvršeni su blagovremeno i prema važećim zakonskom propisima.

U propisanim rokovima i shodno metodologiji, sačinjeni su i nadležnim institucijama dostavljeni:

- godišnji, kvartalni i mjesečni finansijski planovi za 2020. godinu,
- tromjesečni finansijski izvještaji o izvršavanju budžeta za 2020. godinu, mjesečni i godišnji statistički podaci o radnicima, mjesečni i godišnji podaci o isplaćenim plaćama i drugi propisani izvještaji,
- Dokument okvirnog budžeta za period 2021–2023. godine,
- Rebalans budžeta Ureda za reviziju za 2020. godinu,
- Nacrt budžeta za 2021. godinu,
- Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu.

Izvršena je kontrola, obrada i knjiženje svih finansijskih transakcija i stvorenih obaveza za 2020. godinu u poslovnim knjigama Ureda za reviziju po zaprimljenim računima, blagajničkim izvještajima, izdatim nalogima za službena putovanja i drugim knjigovodstvenim dokumentima. Izvršena je obrada, kontrola i obračun i isplata plaća i drugih naknada zaposlenika Ureda za reviziju za 2020. godinu.

Za finansiranje rada Ureda za reviziju za 2020. godinu, Izmjenama i dopunama budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2020. godinu (Rebalans) odobrena su sredstva u iznosu od 4.568.811 KM.

Izvršenje budžeta Ureda za reviziju za 2020. godinu ostvareno je u okviru odobrenih budžetskih sredstava sa 90% u odnosu na odobrena sredstva u budžetu. U sljedećoj tabeli dat je prikaz izvršenja budžeta u odnosu na odobrena sredstva po glavnoj grupi konta:

R.B.	Konto	Opis	Odobreni budžet za 2020. godinu	Rebalans 2020 (umanjenje)	Ukupan budžet za 2020. godinu	Izvršenje za 2020. godinu	Indeks (7/6) x 100%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	611	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.897.429	(361.598)	3.535.831	3.331.097	94
1.1	6111	Bruto plaće i naknade plaće	3.509.550	(332.690)	3.176.860	3.022.496	95
1.2	6112	Naknade troškova zaposlenih	387.879	(28.908)	358.971	308.601	86
2.	612	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	368.502	(34.932)	333.570	320.689	96
3.	613	Izdaci za materijal i usluge	684.345	(121.435)	562.910	364.432	65
3.1	6131	Putni troškovi	176.350	(39.100)	137.250	69.163	50
3.2	6132	Izdaci za energiju	80.100	0	80.100	77.030	96

3.3	6133	Izdaci za komunalne usluge	72.700	(6.850)	65.850	55.550	84
3.4	6134	Nabavka materijala i sitnog inventara	65.280	(1.850)	63.430	41.000	65
3.5	6135	Izdaci za usluge prevoza i goriva	29.150	(5.550)	23.600	17.364	74
3.6	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	30.000	(13.340)	16.660	14.286	86
3.7	6137	Izdaci za tekuće održavanje	42.550	150	42.700	31.470	74
3.8	6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	17.850	(1.950)	15.900	13.724	86
3.9	6139	Ugovorene i druge posebne usluge	164.100	(47.680)	116.420	44.845	38
3.10	6139	Ugovorene i druge posebne usluge – Izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	5.365	(4.865)	500	0	0
3.11	6139	Izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju – Vansudska nagodba	900	(400)	500	0	0
4.	614	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	65.887	(39.887)	26.000	13.600	52
4.1	6141	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	25.000	0	25.000	13.600	54
4.2	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	6.987	(6.487)	500	0	0
4.3	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izmirenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju – Vansudska nagodba	33.900	(33.400)	500	0	0
5.	821	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	190.020	(79.520)	110.500	70.519	64
5.1	8213	Nabavka opreme	145.020	(79.520)	65.500	52.969	81
5.2	8215	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	45.000	0	45.000	17.550	39
		UKUPNO	5.206.183	(637.372)	4.568.811	4.100.337	90

5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI

Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse obavljalo je stručne pravne poslove; davana je pravna podrška revizorima; vršena je izrada općih akata, obligacionih ugovora i ugovora o radu, odluka, rješenja i drugih pojedinačnih akata; planirane su i provedene javne nabavke, te su vršeni drugi pravni poslovi u skladu s potrebama službe i po nalogu menadžmenta.

U 2020. godini kontinuirano i blagovremeno je vođena personalna evidencija, formirani su i čuvani personalni dosjei, vršeno je kancelarijsko i arhivsko poslovanje, organizovanje i vođenje biblioteke, upravljanje i prevoz službenim vozilima Ureda za reviziju i drugi opći poslovi shodno potrebama službe. Pored općih, obavljali su se i drugi poslovi po nalogu menadžmenta Ureda za reviziju i prema nastalim potrebama.

Po pitanju ljudskih resursa, shodno Zakonu o reviziji i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ureda za reviziju predviđeno je ukupno 145 izvršilaca, tako da je, pored generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, utvrđen potreban broj od 143 izvršioca, od toga za poslove revizije 121 izvršilac, a za administrativne poslove 22 izvršioca.

U tabeli je pregled broja popunjenih radnih mjesta na 31. 12. 2020. godine:

Organizaciona jedinica/radno mjesto	Popunjeno izvršilaca
Generalni revizor	1
Zamjenik generalnog revizora	1
Interni revizor	-
Kabinet generalnog revizora	4
Sektor za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom	7
Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH	11
Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina	9
Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija	11
Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća	11
Sektor za reviziju učinka	9
Odjeljenje za informacione tehnologije	3
Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse	4
Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove	3
Ukupno:	74

Jačanje kadrovskih kapaciteta jedan je od strateških ciljeva koje Ured za reviziju u narednom periodu treba ostvariti kako bi se omogućilo povećanje obima revizija.

Tokom godine Ured je napustilo osam zaposlenika, od čega pet po osnovu sticanja uslova za odlazak u penziju. U skladu s odobrenim sredstvima, u 2020. godini provedene su dvije konkursne procedure za popunu upražnjenih radnih mjesta.

Redni broj	Datum konkursa	Broj pozicija raspisanih konkursom	Broj primljenih zaposlenika
1	24. 6. 2020.	7	4
2	14. 10. 2020.	5	4
	UKUPNO	12	8

U radni odnos primljeno je osam novih zaposlenika, i to jedan revizor za finansijsku reviziju, pet mlađih revizora za finansijsku reviziju, jedan pomoćni revizor za finansijsku reviziju i jedan revizor za reviziju učinka.

U toku 2020. godine dvije pripravnice visoke stručne spreme primljene su na stručno osposobljavanje – na ovaj način Ured za reviziju nastoji omogućiti mladima prvo radno iskustvo.

Iako se budžetom odobravaju sredstva za zapošljavanje, Ured za reviziju suočava se s izazovima prilikom zapošljavanja stručnog kadra s obzirom na to da veliki broj kandidata ne ispunjava kriterije u pogledu adekvatnih certifikata (ovlašteni revizori, IT revizori) i radnog iskustva. Nedostaje i kadra s posebnim vještinama i kompetencijama za rad u reviziji učinka. Zbog toga plan zapošljavanja nije u potpunosti ispunjen, što utiče na obim aktivnosti.

5.3. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

U oblasti informacionih tehnologija Ured za reviziju provodi Strateški plan razvoja informacionih sistema za period 2016–2020. godine, koji je usvojio Koordinacioni odbor vrhovnih revizorskih institucija u BiH s ciljem iznalaženja adekvatnih IT rješenja za podršku procesima VRI.

U Strateškom planu predviđena je implementacija softvera za upravljanje procesom revizije. Ova aktivnost nije realizirana jer nisu ostvareni materijalni i ljudski resursi. Izvjesna je mogućnost da će finansijska sredstva biti obezbijeđena iz eksternih izvora. U toku izvještajne godine Evropska komisija je usvojila program IPA 2020, u kojem je dio sredstava namijenjen za jačanje kapaciteta revizorskih institucija, i Bosni i Hercegovini je dostavljen finansijski sporazum za potpisivanje.

Do nabavke adekvatnog integralnog softverskog rješenja za podršku revizije koriste se parcijalna rješenja: za organizovanje i arhiviranje radne i elektronske dokumentacije subjekata revizije koriste se kolaboracijske platforme i resursi u „oblaku“, kao i funkcionalnosti operativnih sistema u lokalnoj IT infrastrukturi, interno izrađeni registar subjekata revizije, te baze preporuka finansijske revizije koje se redovno ažuriraju. Pripremljena je kolaboracijska platforma za novi revizorski ciklus i kreirane su nove biblioteke i folderi.

Preduslov za implementaciju sistema za upravljanje procesom revizije je adekvatna IT infrastruktura. Ured za reviziju je za izvještajnu godinu osigurao sredstva u budžetu i nastavljene su aktivnosti iz prethodne godine na dogradnji IT infrastrukture, izvršena je modernizacija bežične WI-FI mreže na svim lokacijama, kao i povećanje kapaciteta komunikacijskih linkova na internet. Vršeno je i redovno znavljanje amortizovane računarske opreme – kopir-aparata, a nabavljeni su i laptopi za novozaposleno osoblje. Dio planiranih nabavki nije realiziran zbog poremećaja na tržištu nastalih kao posljedica pandemije COVID-19. Iako su postupci nabavke provođeni i ponavljani, ili nije bilo ponuda ili je ponuđena oprema sa dugim rokovima isporuke.

Provođene su i planirane aktivnosti na informatizaciji procesa podrške. Realizirane su pripremne aktivnosti na implementaciji softvera za podršku procesu protokola i arhive, izvršena je analiza mogućih rješenje, a realizacija nabavke softvera, prateće opreme (storidža i skenera), kao i softvera za izradu rezervnih kopija, prenesena je u tekuću godinu. Realiziran je planirani redizajn internet-stranice Ureda kojim su, osim modernijeg izgleda, osigurane nove funkcionalnosti u svrhu bolje komunikacije sa okruženjem i prezentacije rada Ureda.

Radi osiguranja neprekidnosti i kvaliteta ključnih IT servisa, Odjeljenje za IT prati ažuriranje softvera operativnih sistema, servera i desktopa, postavlja centralizovane antivirusne zaštite, te administrira i pruža stručnu podršku zaposlenima. Za održavanje funkcionalnosti hardverskih i sistemskih komponenti angažuju se vanjske informatičke firme.

Pored ovih aktivnosti, u Odjeljenju za IT vrši se priprema i objava na internet-stranicu svih revizorskih izvještaja izrađenih u toku godine, medijskih saopćenja i drugih sadržaja.

Redovno se objavljuju sadržaji i informacije na intranet, vrše se elektronske pripreme za štampu revizorskih izvještaja, izvještaja o aktivnostima, planova i ostalih materijala.

6. SARADNJA I KOMUNIKACIJE

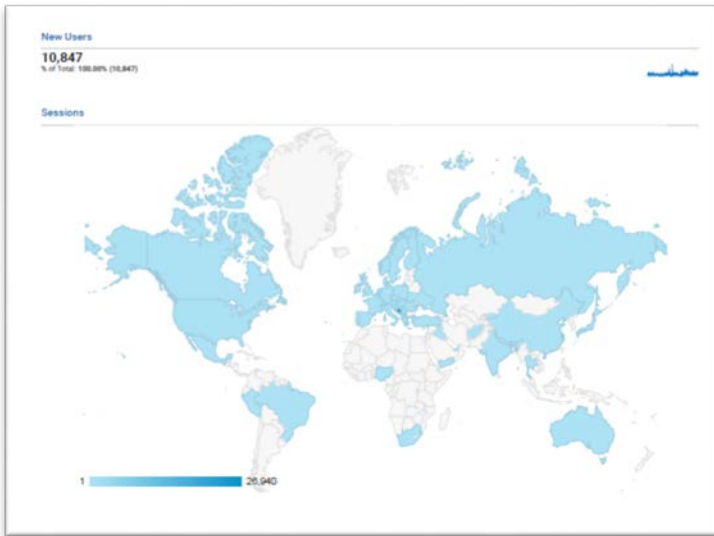
U toku 2020. godine, zbog okolnosti nametnutih pandemijom COVID-19, planirane aktivnosti na polju međunarodne i lokalne saradnje i komunikacija izvršene su u znatno manjem obimu. Ured je nastojao da u vanrednim okolnostima očuva transparentnost u svom radu, redovno objavljujući saopštenja kako bi se javnost upoznala sa načinom rada Ureda.

Jedna od značajnih planiranih aktivnosti Ureda za 2020. godinu bilo je organizovanje Kongresa Evropske organizacije regionalnih revizorskih institucija u septembru na temu „Vrijednosti i koristi regionalnih revizorskih institucija“. Ovaj kongres je zbog epidemiološke situacije odgođen za 2021. godinu.

Javnost je bila pravovremeno upoznata s revizorskim izvještajima, koji su bili praćeni brojnim saopćenjima. Značajniji medijski prilozi o obavljenim izvještajima postavljeni su na internet-stranicu u dijelu „Ured u medijima“, a članci su arhivirani na intranetu Ureda.

Saradnja s medijima održavala se kontinuirano tokom cijele godine. Posebno u periodu objave revizorskih izvještaja, mediji su pokazali veliko interesovanje za nalaze revizije.

Tako je i posjećenost internet-stranice Ureda tokom 2020. godine bila izuzetno dobra, sa prosječno 905 novih posjetilaca mjesečno i 19.847 ukupno u godini. Ukupan broj sesija tokom godine iznosio je 26.940 širom svijeta, što je prikazano na mapi.

Izveštaj o posjećenosti za 2020, izvor: Google analytics

Saradnja se odvijala s Centrom civilnih inicijativa (CCI), u okviru projekta koji provodi uz podršku Ambasade Švedske na temu revizije javnog sektora u BiH. Održani su zajednički sastanci gdje se razgovaralo o aktivnostima u okviru projekta koje za cilj imaju jačanje uloge Ureda za reviziju. Akcenat je bio na zakonodavnim organima nižih nivoa vlasti i njihovom razmatranju izvještaja, kao i na novoimenovanoj Parlamentarnoj komisiji FBiH. Ured je dao doprinos u vidu komentara na nacrt *Analize revizorskih izvještaja jedinica lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine* koju je sačinio CCI, kako bi bila jasnija i kvalitetnija.

Jubilarnu, 20. godišnjicu rada Ureda za reviziju zbog pandemije nije bilo moguće obilježiti na način na koji su to radile vrhovne revizorske institucije širom svijeta. Generalni revizor dao je specijalni intervju za portal *Revizije info* u saradnji sa portalom Antikorupcija, i pripremljena je publikacija povodom 20 godina rada.

Krajem godine uspostavljena je saradnja s novoizabranom Parlamentarnom komisijom odgovornom za reviziju, što je detaljnije pojašnjeno u tački 1.3.

U toku godine Ured je učestvovao na:

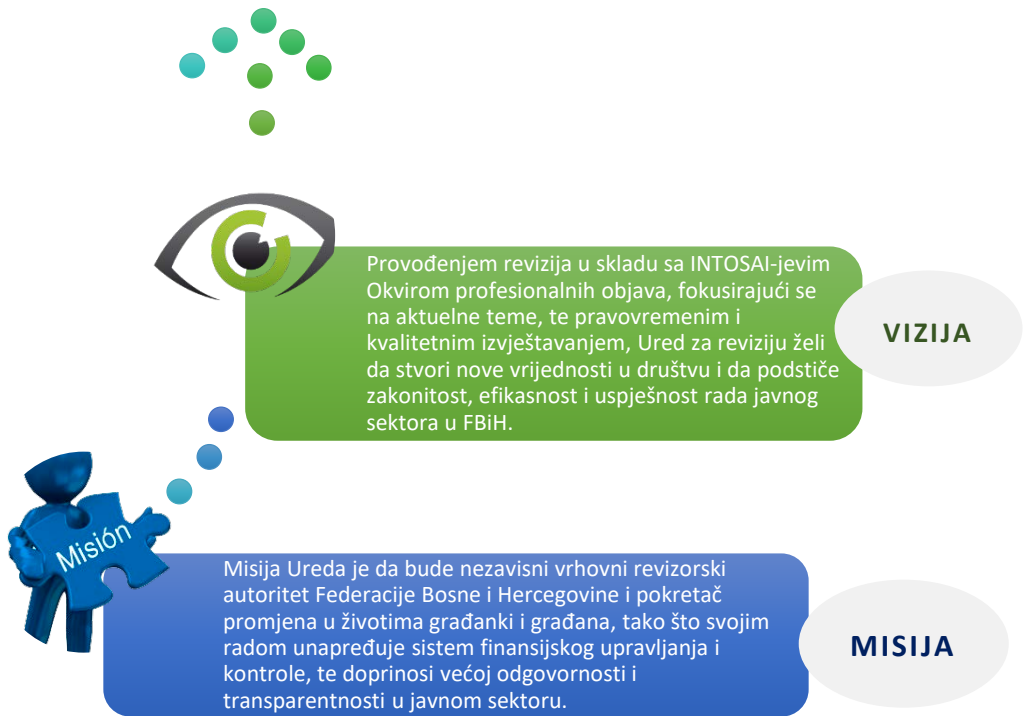
- V. sastanku Pododbora za ekonomska pitanja i statistiku između Evropske unije i Bosne i Hercegovine u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji je u online formatu održan 20. novembra 2020. godine;
- Međunarodnoj sedmici podizanja svijesti o prevarama, u organizaciji Deloittea BiH, koja je održana od 16. do 18. novembra 2020. godine. Tema panela na kojem je generalni revizor ispred Ureda uzeo učešće nosila je naziv „Uloga javnih revizora u otkrivanju prevara i korupcije – da li smo spremni za izazov 2020/21?“;
- IV. godišnjem sastanku EUROSAT TFMA – EUROSAT Radne grupe za reviziju općina. Na virtuelnom događaju koji je održan 19. 11. 2020. godine učestvovalo je skoro 70 osoba iz 26 zemalja: članovi radne grupe, predstavnici OECD-a (Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj) i predstavnici EURORAT-ja;
- Međunarodnom programu obuke za reviziju učinka, koja je trajala od 12. do 30. 10. 2020. godine, a program je organizovao Švedski državni ured za reviziju u saradnji sa Afričkom organizacijom vrhovnih revizorskih institucija – AFROSAT. Ciljna grupa obuke bili su revizori iz Zambije i Namibije. Jedna od voditeljica programa bila je rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka.

6.1. STRATEŠKE AKTIVNOSTI

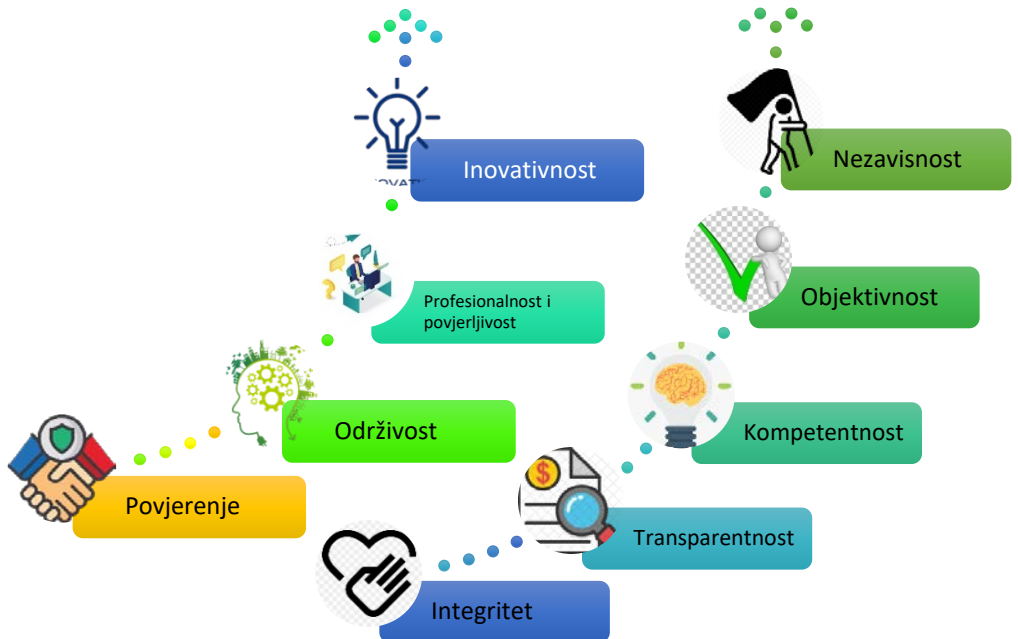
Tokom godine Ured za reviziju, sa Federalnim ministarstvom finansija, učestvovao je u izradi **Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u FBIH za period 2021–2025. godine**²¹, koja obrađuje svaki segment upravljanja javnim finansijama, od prikupljanja javnih prihoda, upravljanja rashodima, javnim dugom, javnim investicijama, do unutarnje kontrole i vanjske revizije. Strategija je od velikog značaja za proces pristupanja EU, te pruža oslonac za značajne reforme.

Budući da je istekla **Strategija razvoja Ureda za reviziju za period 2017–2020. godine**, paralelno se radilo i na razvoju nove Strategije razvoja za period 2021–2025. godine. To je bila prilika da Ured harmonizira svoje strateške pravce sa Strategijom UJF-a zbog njenog značaja za reformske procese. Izvršena je ocjena implementacije Strategije za 2017–2020. godinu, što je služilo kao osnov za donošenje nove. U finalnoj fazi izrade izvršene su konsultacije sa SIGMA-om kako bi Strategija bila što sveobuhvatnija. Dostupna je na internet-stranici Ureda za reviziju. U njoj je definisana nova vizija, misija i vrijednosti, sa strateškim i posebnim ciljevima:

²¹ U daljnjem tekstu: Strategija UJF-a

VRIJEDNOSTI

Strateški i posebni ciljevi

7. KOORDINACIONI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU

Koordinacioni odbor vrhovnih institucija za reviziju²², koji čine generalni revizori i zamjenici tri vrhovne revizorske institucije u BiH²³, tokom 2020. godine nastavio je s poslovima iz svojih nadležnosti²⁴. Održavani su redovni zajednički sastanci i sjednice u Mostaru, Banjaluci i Sarajevu, i na taj način koordinirane su aktivnosti revizorskih ureda u Bosni i Hercegovini. Sjednice Odbora u 2020. godini, zbog okolnosti nametnutih pandemijom, održavane su i elektronskim putem.

Odbor je uspostavio punu saradnju njegovih stalnih i pridruženih članica, te je nastavljena komunikacija između ureda za reviziju, koja se odnosila na: primjenu smjernica u radu revizorskih institucija; okončanje procesa profesionalne ocjene rada (Peer Review) u organizaciji SIGMA-e, te na realizaciju projekta uvođenja sistema upravljanja procesima revizije (AMS), čije je finansiranje predviđeno programom IPA II za 2020. godinu.

Na zahtjev Koordinacionog odbora, u 2019. i 2020. godini provedena je i profesionalna ocjena rada VRI u BiH, koju je u organizaciji SIGMA-e proveo tim renomiranih stručnjaka – prijašnjih i trenutnih vodećih revizora evropskih i svjetskih VRI. Ovo je treći put da je izvršena profesionalna ocjena rada VRI u Bosni i Hercegovini. Oblasti koje su obuhvaćene pregledom su: nezavisnost VRI i zakonski okvir, rukovođenje i upravljanje, ljudski resursi i profesionalni razvoj, proces i kvalitet revizija, odnosi s vanjskim akterima i postizanje rezultata. SIGMA je dostavila izvještaj nadležnim parlamentarnim komisijama u BiH, a Ured ga je objavio na svojoj internet-stranici krajem 2020. godine.

Ured je krajem godine formirao svoju radnu grupu sa zadatkom da pripremi akcioni plan implementacije SIGMA-inih preporuka koje su se odnosile na Ured za reviziju.

SIGMA je konstatovala da su VRI u BiH nastavile nadograđivati djelovanje na ishodima prethodnih pregleda, da su se nastavile razvijati i da su, općenito gledano, relativno zrele institucije i u dobrom položaju da nadograđuju svoja postignuća. Napomenuto je da su poduzele brojne aktivnosti na razvoju svoje revizorske prakse, a iz regionalne perspektive vodeće su u provođenju revizija shodno međunarodnim standardima.

U izvještaju su navedena i područja koja se trebaju dalje razvijati. Osim jačanja ustavne pozicije VRI, fokus u njihovom kontinuiranom razvoju trebale bi biti šire prakse upravljanja, poput strateškog i operativnog planiranja, upravljanja ljudskim resursima i dvosmjerne komunikacije i saradnje s relevantnim akterima.

²² U daljnjem tekstu: Koordinacioni odbor

²³ Ured za reviziju institucija BiH, Ured za reviziju institucija u FBiH i Kancelarija za reviziju javnog sektora Republike Srpske. Kancelarija za reviziju Brčko distrikta BiH je pridružena članica.

²⁴ Nadležnosti Koordinacionog odbora su:

- a) uspostavljanje konzistentnih vodiča i uputstava temeljenih na INTOSAI revizorskim standardima;
- b) razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka osiguranju konzistentne kvalitete revizije;
- c) organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri ureda za reviziju;
- d) dodjeljivanje revizorske odgovornosti za zajedničke aktivnosti;
- e) određivanje zastupanja u međunarodnim tijelima.

U ovom Izvještaju dat je uvid u rad Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine tokom 2020. godine. Akcenat je bio na izvršenju plana revizije u posebnim okolnostima izazvanim pandemijom COVID-19. O radu Ureda javnost je bila kontinuirano i pravovremeno upoznata.

Započeta je realizacija plana revizija za 2020/2021. godinu, uvedeni su noviteti u radu – sve to kako bi Ured demonstrirao svoju relevantnost i pokrenuo promjene u životima građanki i građana.

Broj: 04-04-1-774/21

Sarajevo, 22. 3. 2021. godine

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić